

การศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อนของประชาชนใน
ตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

A Study of Behavioral Environmental Conservation Approaches to
Reduce Global Warming of People in ThaMuang Sub-district, Selaphum
District, Roi Et Province

ศักดิ์ศรี สืบสิงห์

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

โทร. 043-556-001-6, E-mail: sci.sak@gmail.com

นิธินาถ อุดมสันต์

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

โทร. 088-572-0614, E-mail: nitinard_noi@gmail.com

สุกิมล บุญพอก

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

โทร. 095-547-8726, E-mail: supimol@gmail.com

Saksri Suebsing

Lecturer, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University

Nitinard Udomsun

Lecturer, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University

Supimol boonpok

Lecturer, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University

รับเข้า: 13 กันยายน 2561 ตอบรับ: 6 ธันวาคม 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการและแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อน
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในเขตตำบลบ้านท่าม่วง ตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ
จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้
ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน และสถิติทดสอบที (Pair t-test)

ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในชุมชนตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีวิธีการและ
แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้พลังงานมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริโภค และด้าน
ผู้ให้ความรู้และสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

คำสำคัญ: การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การลดภาวะโลกร้อน

Abstract

The purposes of research were study to methods and guidelines for environmental conservation to reduce global warming. The samples were 400 people in Thamuang Sub-district, Selaphum District, Roi Et Province. Questionnaire was used to collect data. The statistics used to analyze the data, including statistics and statistical Pair t-test. The finding revealed that the people living in Thamuang Sub-district, Selaphum District, Roi Et Province there are study how and guidelines for environmental conservation means at a high level with an average of 3.80 and standard deviation of 0.69 with the inspiration of the environment the most, followed by the most energy, second is the consumption, and the knowledge and support for environmental conservation, respectively.

Keywords: environmental conservation, global warming

บทนำ

การเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมสาเหตุหลัก คือ การเพิ่มจำนวนประชากรในแบบอัตราทวีคูณ เมื่อ
คนมากขึ้นความต้องการใช้ทรัพยากรก็มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายตัวทางเศรษฐกิจและ
ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้มาตรฐานในการดำรงชีวิตสูงขึ้นด้วย ทำให้เกิดการบริโภค
ทรัพยากรเกินความจำเป็นขึ้นพื้นฐานของการดำรงชีวิตของมนุษย์และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
ช่วยเสริมสร้างให้มีวิธีนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ง่ายขึ้นและมากขึ้น นักวิชาการสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่
เห็นว่ากิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์เป็นตัวการที่สำคัญที่สุดในการทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยมี
เทคโนโลยีเป็นตัวเร่ง ดังนั้นการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่ควรนำมาพิจารณาเป็นองค์ประกอบ
แรก คือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของมนุษย์เพราะเป็นสาเหตุหลักของปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไม่สิ้นสุด
เนื่องจากความละโมภและความมั่งง่ายและผลจากการกระทำของมนุษย์ทำให้เกิดผลตามมาหลาย
ประการ คือ ทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ถูกทำลาย ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ การขาดแคลนน้ำจืด
ทำให้เกิดภาวะมลพิษต่าง ๆ ตามมา ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเกี่ยวพันต่อเนื่องกับปัญหาชุมชน
สังคม เศรษฐกิจ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ศิลปกรรม โบราณคดีและสุขภาพอนามัย ดังนั้นการ
พัฒนาทางเศรษฐกิจที่ไม่คำนึงถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจะก่อให้เกิดผลดีแก่ชีวิตและทรัพย์สินของ
มนุษย์ และกระทบต่อระบบนิเวศโดยรวม ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ อีกหลากหลายชนิด (กรม

ส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, 2544) ดังนั้นการพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องนำผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมใช้การพิจารณาเป็นลำดับแรก ๆ

การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมให้ได้ผลอย่างแท้จริงต้องอาศัยทั้งเวลาและทรัพยากร โดยจะต้องแก้ไขที่ต้นเหตุสำคัญ คือ ตัวมนุษย์ โดยทำให้มนุษย์เข้าใจ ตระหนัก เห็นคุณค่าและลงมือแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้กลยุทธ์ทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้กระบวนการทางสิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmental Education Process) มาเป็นแนวทางในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนัก และเปลี่ยนค่านิยมของประชาชนทุกคน ทุกเพศและทุกวัย ให้สามารถมีความร่วมมือกัน มีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อปัญหาพลังงาน หรือปัญหาสิ่งแวดล้อมประเด็นอื่น ๆ อย่างเป็นระบบด้วยการศึกษาทุกระบบที่มีอยู่แล้วให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ระบบการศึกษาดังกล่าว คือ การศึกษาในระบบ (Formal Education) ตั้งแต่ระดับเตรียมอนุบาล อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา และนอกระบบ (Non-formal Education) คือ การศึกษาผู้ใหญ่ที่มีมายาวนานแล้วในประเทศไทย รวมทั้งการศึกษานอกระบบ (Informal Education) ด้วยการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) โดยการจัดการฝึกอบรมให้มีจิตสำนึกสาธารณะในการมีส่วนร่วมเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงจะสามารถแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างเป็นองค์รวม (นงนภัส คู่ขวัญ เทียงกมล, 2554)

จากความสำคัญดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาและหาแนวทาง รวมทั้งวิธีการสำหรับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนบ้านท่าม่วง ตำบลท่าม่วง อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกให้กับประชาชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพัฒนาเป็นแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เพื่อให้สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ภายในชุมชนบ้านท่าม่วง ให้อยู่อย่างมีคุณภาพและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาวิธีการและแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อนของประชาชนในตำบลท่าม่วง อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบ้านท่าม่วง ตำบลท่าม่วง อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 28,530 คน (ข้อมูลจากเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ณ วันที่ 20 เมษายน พ.ศ.2560)

2. ขอบเขตด้านระยะเวลา การศึกษาครั้งนี้ใช้ระยะเวลาประมาณ 10 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2560 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2561

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ศึกษาในครั้งนี้ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลบ้านท่าม่วง ตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 28,530 คน (ข้อมูลจากเทศบาลตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ณ วันที่ 20 เมษายน 2560) ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้การคำนวณจากสูตรกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) จำนวน 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบ ซึ่งใช้เวลาตอบแบบสอบถาม 1 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนัดหมายวัน เวลา รับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

2) เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ทำการตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน สรุปผลและรายงานผลการวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดตรวจหาความสมบูรณ์ของคำตอบและตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

2) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จากคะแนนแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

(1) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

(2) วิเคราะห์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประชาชนในตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลความหมาย

ผลการวิจัย

การศึกษาวิธีการและแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อนของประชาชนในตำบลท่าม่วง อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แสดงดังตารางที่ 1 – 7

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นโดยภาพรวมของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อน

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อน	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการบริโภค	3.87	0.80	มาก
2. ด้านการใช้พลังงาน	3.97	0.77	มาก
3. ด้านการรีไซเคิล	3.69	0.79	มาก
4. ด้านการจัดการของเสีย	3.71	0.80	มาก
6. ด้านการเดินทาง	3.72	0.73	มาก
6. ด้านผู้ให้ความรู้และสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.83	0.77	มาก
รวม	3.80	0.77	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ พบว่า ประชาชนในตำบลท่าม่วง อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยภาพรวมด้านพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, $SD = 0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้พลังงานมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมา คือ การบริโภค และการรีไซเคิลมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นด้านการบริโภคของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อน

ความคิดเห็นด้านการบริโภค	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. การบริโภคเท่าที่จำเป็นต่อความต้องการของร่างกาย	3.82	1.05	มาก
2. การบริโภคอย่างพอเพียงตามคติพจน์ กินเพื่ออยู่	3.90	0.96	มาก
3. การบริโภคอาหารที่มีอยู่ในลิ้นที่อยู่ที่อยู่ของท่าน	3.95	1.02	มาก
4. การบริโภคพืชผักผลไม้ตามฤดูกาล	4.00	1.05	มาก
5. การลดการบริโภคอาหารประเภทเนื้อสัตว์	3.77	1.02	มาก
รวม	3.87	0.80	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ พบว่า ประชาชนในตำบลท่าม่วง อำเภอสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยภาพรวมด้านการบริโภคอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$, $SD = 0.80$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การบริโภคพืชผักผลไม้ตามฤดูกาลมี ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมา คือ การบริโภคอาหารที่มีอยู่ในถิ่น และการลดการบริโภค อาหารประเภทเนื้อสัตว์มี ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นด้านการใช้พลังงานของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อน

ความคิดเห็นด้านการใช้พลังงาน	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. การปิดสวิตช์เครื่องใช้ไฟฟ้าและปิดก๊อกน้ำทุกครั้งหลังเลิกใช้	4.13	0.98	มาก
2. การใช้ฝักบัวอาบน้ำแทนการใช้ขันตักน้ำ	3.81	0.52	มาก
3. การปลูกต้นไม้และปลูกป่าในบ้านเรือนและชุมชน	3.93	0.45	มาก
4. การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก	3.75	0.64	มาก
5. การรีดผ้าครั้งละหลาย ๆ ชุดพร้อมกัน	4.02	0.74	มาก
รวม	3.97	0.77	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ พบว่า ประชาชนในตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยภาพรวมด้านการใช้พลังงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.97$, $SD = 0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปิดสวิตช์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและปิดก๊อกน้ำทุกครั้งหลังเลิกใช้มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมา คือ การรีดผ้าครั้งละหลาย ๆ ชุดพร้อมกัน และการใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นด้านการรีไซเคิลของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อน

ความคิดเห็นด้านการรีไซเคิล	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. การใช้กระดาษอย่างคุ้มค่าทั้ง 3 หน้า	3.65	0.47	มาก
2. การประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้เป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน	3.58	0.86	มาก
3. การเก็บรวบรวมวัสดุที่สามารถรีไซเคิลได้	3.84	0.58	มาก
4. การคัดแยกประเภทของเศษวัสดุที่สามารถรีไซเคิลได้	3.84	0.61	มาก

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นด้านการรีไซเคิลของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อน (ต่อ)

ความคิดเห็นด้านการรีไซเคิล	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
5. การนำวัสดุที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีกอย่างเหมาะสม	3.69	0.74	มาก
รวม	3.69	0.79	มาก

จากตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ พบว่า ประชาชนในตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยภาพรวมด้านการรีไซเคิลอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$, $SD = 0.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 2 ประเด็นที่เท่ากัน คือ การเก็บรวบรวมวัสดุที่สามารถรีไซเคิล และการคัดแยกประเภทของเศษวัสดุที่สามารถรีไซเคิลมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมา คือ การนำวัสดุที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีกอย่างเหมาะสม และการประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้เป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นด้านการจัดการของเสียของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อน

ความคิดเห็นด้านการจัดการของเสีย	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. การแยกขยะแต่ละประเภทก่อนทิ้งถังขยะทุกครั้ง	3.80	0.63	มาก
2. การทำปุ๋ยหมักชีวภาพจากขยะมูลฝอย	3.73	0.48	มาก
3. การแยกของเสียอันตรายออกจากของเสียประเภทอื่น	3.75	0.93	มาก
4. การทิ้งถ่านแบตเตอรี่ที่ใช้แล้วลงถังขยะทุกครั้ง	3.66	.52	มาก
5. การกำจัดขยะอันตรายด้วยการเผาหรือฝังกลบ	3.62	0.71	มาก
รวม	3.71	0.80	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์ พบว่า ประชาชนในตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยภาพรวมด้านการจัดการของเสียอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$, $SD = 0.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การแยกขยะแต่ละประเภทก่อนทิ้งถังขยะทุกครั้งมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมา คือ การแยกของเสียอันตรายออกจากของเสียประเภทอื่น และการกำจัดขยะอันตรายด้วยการเผาหรือฝังกลบมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นด้านการเดินทางของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อน

ความคิดเห็นด้านการเดินทาง	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. การเดินทางไปสถานที่ใกล้ ๆ โดยการปั่นจักรยานและเดินเท้า	3.88	0.62	มาก
2. การท่องเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ โดยยึดหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	3.94	0.97	มาก
3. การใช้บริการเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางเป็นประจำ	3.76	0.91	มาก
4. การใช้รถยนต์ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใกล้หรือไกล	3.24	0.53	มาก
5. การชักชวนบุคคลใกล้ชิดให้ช่วยกันประหยัดพลังงาน	3.93	0.97	มาก
รวม	3.72	0.73	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงผลการวิเคราะห์ พบว่า ประชาชนในตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยภาพรวมด้านการเดินทางอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$, $SD = 0.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การท่องเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ โดยยึดหลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมา คือ การชักชวนบุคคลใกล้ชิดให้ช่วยกันประหยัดพลังงาน และการใช้รถยนต์ไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใกล้หรือไกลมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยที่สุด

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นด้านผู้ให้ความรู้และสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อน

ความคิดเห็นด้านผู้ให้ความรู้และสนับสนุน	$\bar{x}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. การได้ถ่ายทอดความรู้สิ่งแวดล้อมให้กับบุคคลใกล้ชิด	3.59	0.50	มาก
2. การชักชวนให้บุคคลใกล้ชิดช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.79	0.83	มาก
3. การให้ความร่วมมือกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนทุกครั้ง	3.95	0.42	มาก
4. การสนับสนุนการตั้งชมชมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมขึ้นในโรงเรียนและชุมชน	3.87	0.81	มาก
5. การสนับสนุนนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน	3.96	0.94	มาก
รวม	3.83	0.77	มาก

จากตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์ พบว่า ประชาชนในตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยภาพรวมด้านผู้ให้ความรู้และสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$, $SD = 0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การสนับสนุนนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชนมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมา คือ การให้ความร่วมมือกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนทุกครั้ง และการได้ถ่ายทอดความรู้สิ่งแวดล้อมให้กับบุคคลใกล้ชิดมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ประชาชนในตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นโดยภาพรวมด้านพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อนอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, $SD = 0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การใช้พลังงานมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมา คือ การบริโภค และการรีไซเคิลมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยที่สุด

การอภิปรายผล

การศึกษาแนวทางพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อนของประชาชนในชุมชนตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ปรากฏว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

ประชาชนในตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นด้านพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$, $SD = 0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การใช้พลังงานมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมา คือ การบริโภค และการรีไซเคิลมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นน้อยที่สุด สอดคล้องกับ ศักดิ์ศรี สืบสิงห์ และคณะ (2560) พบว่า ประชาชนในชุมชนตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีวิธีการและแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, $SD = 0.69$) โดยด้านแรงบันดาลใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา และด้านพฤติกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามลำดับ สอดคล้องกับ อีรเดซ ชูมณี (2557) พบว่า โดยภาพรวมประชาชนชุมชนบ้านเป็ดโน มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปายาเลนมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โดยภาพรวมของด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย ภาพรวมของด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรต้นไม้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำ และด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติปายาเลนมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และ วันวิสา เอือกเย็น (2555) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่มีความรู้มากที่สุด คือ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นการรักษา

ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน เช่น แหล่งน้ำ ป่าไม้ แร่ธาตุ ที่ดิน สัตว์ป่า ฯลฯ อย่างระมัดระวัง การปลูกป่าเพิ่มทำให้เกิดความชุ่มชื้นได้ การทิ้งขยะมูลฝอยลงแม่น้ำทำให้สิ่งแวดล้อมถูกทำลาย การปล่อยน้ำเสียลงสู่แม่น้ำลำคลองก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชน สอดคล้องกับ นงนภัส คำวรัญญู เทียงกมล (2554) ได้กล่าวไว้ว่า อย่างไรก็ตามหลักการสำคัญในการปลูกฝังประชาชนให้เกิดความรักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมแนวการจัดใน 4 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างความตระหนัก (awareness) ความรู้สึกไว (sensitivity) ในทางที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมและปัญหาที่เกิดขึ้น 2) การสร้างความรู้ (knowledge) เกิดความเข้าใจในสิ่งแวดล้อม 3) การสร้างเจตคติ (attitudes) และเกิดความรับผิดชอบ (responsibility) มีแรงจูงใจในการป้องกันและปรับปรุงสิ่งแวดล้อม และ 4) การสร้างทักษะ (skills) สามารถปฏิบัติอย่างเหมาะสม (appropriate practice) และสร้างการมีส่วนร่วม (participation) ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาวิจัยดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาและหาแนวทางในการอนุรักษ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อลดภาวะโลกร้อนในชุมชนตำบลท่าม่วง ตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้กระบวนการทางสิ่งแวดล้อมศึกษา ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกให้กับบุคลากร นักศึกษา และประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพัฒนาเป็นแนวทางในการป้องกันแก้ไขเกี่ยวกับปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ เพื่อให้สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ภายในชุมชนบ้านท่าม่วง ให้สามารถคงอยู่อย่างมีคุณภาพและยั่งยืนต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการปลูกฝังจิตสำนึกแก่เยาวชนในท้องถิ่นให้มีความรู้สึกรักหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยหน่วยงานของรัฐโดยเฉพาะโรงเรียนต้องให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่ามีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์จะต้องรู้จักอนุรักษ์ให้คงอยู่ไว้ตลอดไป
2. ควรส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นทุก ๆ ด้าน เพราะการพัฒนาจะประสบผลสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของประชาชน
3. ควรมีการทำการวิจัยในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนอื่น โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2545). การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ดอกเบญจ.

- ธีรเดช ชูมณี. (2557). การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมป่าชายเลนของประชาชนชุมชนบ้านเปรี๊ดในตำบลห้วยน้ำขาว อำเภอเมือง จังหวัดตราด. การศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นงนภัส คู่ขวัญ เที่ยงกมล. (2554). การวิจัยเชิงบูรณาการแบบองค์รวม (Holistically Integrative Research). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันวิสา เยือกเย็น. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศักดิ์ศรี สืบสิงห์ และคณะ. (2560). การพัฒนารูปแบบการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชนตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้กระบวนการทางสิ่งแวดล้อมศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- Choomanee, T. (2014). Conservation of natural resources and mangrove forests of the people Baan Prade in Tumbon HuangnumKrauw, Amphoe Mueang, Trat Province. Master of Public Administration, Public and private sector management, College of Public Administration, Burapa University. (in Thai).
- Department of Environmental Quality Promotion (DEQP). (2002). Environmental Conservation. 6th ed. Bangkok: Printing Dokbaer. (in Thai).
- Suebsing S, et all. (2016). The Development Model of Environmental Conservation in Ban Tha Muang Selaphum Amphore Roi Et Province by Environmental Education process. Roi Et: Rajabhat Roi Et University. (in Thai).
- Thiengkamol, N. (2011). Holistically Integrative Research. 2nd ed. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai).
- Yamane, Taro. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. 3rd ed. New York: Harper and Row Publication.
- Yuekyen, V. (2012). People's participation in the conservation of natural resources and Environment in Hua Hin municipality, Prachuap Khiri Khan province. Master of Arts, Applied Sociology, Kasetsart University. (in Thai).